

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 088 11 88 671
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Zaaknummer 5314014

Stichting Wetland Wonen Groep

Postbus 18
8325 ZG VOLLENHOVE

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
12-02-2021	2021/0001579	2	27 maart 2019	-

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte

van het adviesbureau Bureau Schenkeveld heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 27 maart 2019² ontvangen. De aanvraag heeft u tussentijds gewijzigd³. Deze gewijzigde aanvraag is het uitgangspunt voor deze ontheffing. De aanvraag is gedaan vanwege de renovatie van kavels 15081 en 15121, bestaande uit 57 woningen aan De Cartouwe en de G. Schenckstraat te Vollenhove. In deze brief geven wij ons besluit weer.

Besluit

Wij besluiten u een ontheffing⁴ te verlenen van verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn en van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw, de huismus en de huiszwaluw opzettelijk te vernielen of te beschadigen of weg te nemen⁵ en om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁶.

Deze ontheffing heeft betrekking op de renovatie van kavels 15081 en 15121, bestaande uit 57 woningen aan De Cartouwe en de G. Schenckstraat te Vollenhove.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2023.

Wij hebben een langere ontheffingsperiode opgenomen zodat de vereiste monitoring uitgevoerd kan worden.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in bijlage 1.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid Wnb

² EDO-kenmerk 2019/0094973

³ EDO-kenmerk 2021/0001607

⁴ Op basis van art. 3.3, eerste lid en art. 3.8 Wnb

⁵ Art. 3.1, tweede lid Wnb

⁶ Art. 3.5, vierde lid Wnb

- De aanvraag van 27 maart 2019, de gewijzigde aanvraag van 21 december 2020 en de bijbehorende stukken te weten:
- Adviesbureau Mertens, 2018. Vleermuizen en broedvogels ter plaatse van en rond te verbeteren woningen in Genemuiden, Vollenhove en Zwartsluis. Rapportnummer 2017.2508
- Bureau Schenkeveld, 2016. Broedvogels en vleermuizen renovatieprojecten 2018 Wetland.
- Bureau Schenkeveld, 2020. De Cartouwe renovatie Wetland wonen. Activiteitenplan bij de renovatie van 57 huurwoningen van de kavels 15081 en 15121 in Vollenhove
- Bureau Schenkeveld, december 2020. Natuuronderzoek Vollenhove, broedvogels en vleermuizen.

U krijgt geen ontheffing van het verbod om de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren. De mitigerende maatregelen voorkomen namelijk dat de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis opzettelijk worden verstoord.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen), behorende bij dit besluit, weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit om ontheffing te verlenen kunt u bezwaar maken. Op pagina 3 wordt toegelicht hoe u dit kunt doen.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁷.

De verschuldigde leges zijn:

Artikel Code	Artikel omschrijving	Leges bedrag
7.6.2	WNB aanvraag ontheffing art.3.3, 3.8 en 3.10 soortenbescherming infrastructureel werk, ruimtelijke inrichting.	€ 2.948,00
Totaal leges		€ 2.948,00

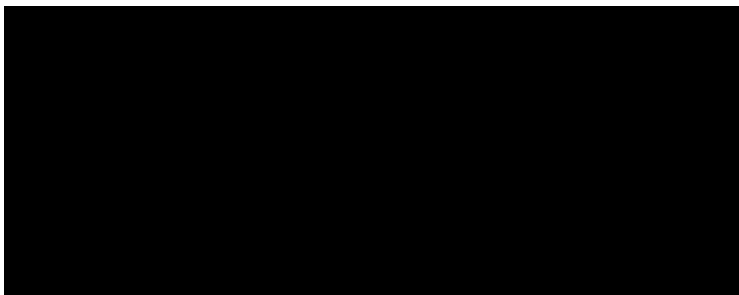
Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met [REDACTED] te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 [REDACTED]. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2019-001483 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

⁷ Belastingverordening Overijssel

Met vriendelijke groet,
Namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Bijlagen:

Bijlage 1

Voorschriften

Bijlage 2

Overwegingen bij het besluit

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Steenwijkerland;
- [redacted] Bureau Schenkeveld.

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 088 - 118 86 73.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 – VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (2021/0001579). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het 06-telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige⁸, inclusief het 06-telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van deze beschikking (2021/0001579).Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.
3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁸ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- ^{op} HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- ^{op} HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- ^{als} ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- ^{zich} aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- ^{zich} aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

Kwetsbare perioden

5. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden die relevant zijn voor verblijfplaatsen (ongeschikt maken en renovatiewerkzaamheden) houdt u rekening met de kwetsbare perioden van de betreffende soorten:
 - huismus: voortplanting 1 maart tot en met 31 augustus en vorstperioden (van minimaal 3 dagen met overdag temperaturen $< 0^{\circ}\text{C}$) van december tot en met februari.
 - gierzwaluw: voortplanting 15 april tot en met 15 augustus
 - huiszwaluw: voortplantingsperiode 15 april tot en met 15 oktober
 - gewone dwergvleermuis: voortplanting 15 mei tot en met 15 augustus.
 - gewone en ruige dwergvleermuis: winterperiode 1 november tot en met 31 maart.

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de betreffende soort(en). Afwijkingen worden onderbouwd beschreven in het logboek.

Gierzwaluw

6. Voor 15 april 2021 plaats u 9 vijfvoudige voor gierzwaluw geschikte nestkasten opgehangen (Faunaprojecten, type GZT2 of vergelijkbaar). De nestkasten worden direct onder de goot opgehangen aan woningen in de omgeving van het plangebied (Georg Schenckstraat 41/43, 43/45, 53/55, 57/59, 63, Weg van Rollocate 12-18, 20-26, 28-34 en De Cartouwe 20-22 en 26-36 of andere woningen binnen 200m). Tijdelijke voorzieningen mogen worden verwijderd als de in voorschrift 8 opgenomen permanente voorzieningen zijn gerealiseerd, buiten de kwetsbare perioden (voorschrift 5) en als de tijdelijke voorzieningen op het moment van verwijderen niet worden gebruikt.
7. Als renovatiewerkzaamheden (deels) binnen de kwetsbare periode worden uitgevoerd, worden voor 15 april 2022 alle potentiële nestplekken van de woningen die nog gerenoveerd moeten worden dichtgemaakt door de ruimte op alle poeren af te sluiten. Dit moet gebeuren met een materiaal dat niet door gierzwaluwen verwijderd kan worden.
8. In de renovatie worden aan weerszijden van de oude nestplekken per nestplek 5 neststenen geplaatst (in totaal 50 neststenen). De neststenen zijn geschikt voor de gierzwaluw en worden geplaatst op een geschikte plaats, zoals beschreven in kennisdocument gierzwaluw, pagina 23. De neststenen worden geplaatst terzijde van de poer vlak onder de goot van de voorgevel van woningen aan de Cartouwe 13/15, 15/17, 27/29, 44/46, 58/60 en de achtergevel van Georg Schenckstraat 41/43, 43/45, 53/55, 57/59 en de kopgevel van Georg Schenckstraat 63.

Huisemus

9. Voor 1 december 2021 plaatst u nestkasten met in totaal 57 nestplekken. De nestkasten worden opgehangen binnen 200 m van de huidige nestplaatsen, op tenminste 3 m hoogte. De nestkasten hebben een binnenruimte van tenminste 15x15x19cm (lxbxh), openingen meer dan 50cm van elkaar verwijderd. (Weg van Rollocate 12, 18, 20, 26, 28, 34, Het Vosken 1, 7, De Cartouwe 26, 36, Georg Schenckstraat 25, 35, 't Engelse Bos 1, 9, 11, 17, 19, 23 of andere woningen binnen 200m). Tijdelijke voorzieningen mogen worden verwijderd als de in voorschrift 12 opgenomen permanente voorzieningen zijn gerealiseerd, buiten de kwetsbare perioden (voorschrift 5) en als de tijdelijke voorzieningen op het moment van verwijderen niet worden gebruikt.
10. Als de werkzaamheden (deels) binnen gevoelige perioden worden uitgevoerd, worden de nestplaatsen voorafgaand ongeschikt gemaakt door deze fysiek af te sluiten op het moment dat daar geen huismus in aanwezig is. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van diverse materialen zoals doek, dubbeltjesgaas, spouwborstels of afdichting met pur, mits het afdichten zorgvuldig plaatsvindt zodat geen openingen overblijven. U doet dit minimaal 3 tot 5 dagen vóór afgaand aan de werkzaamheden. Dit doet u buiten de gevoelige periode (voorschrift 5).

De werkzaamheden worden tezamen met de ecologisch deskundige uitgevoerd en gecontroleerd op hun effectiviteit. In het logboek moet aangetekend worden op welke wijze dit is gebeurd.

11. Bij een start van de werkzaamheden buiten de gevoelige perioden maar direct aansluitend aan een gevoelige periode (bijvoorbeeld september), wordt door een ecologisch deskundige vastgesteld of de huismussen de woningen hebben verlaten. Als nesten nog in gebruik zijn, worden de werkzaamheden uitgesteld totdat de huismus de nesten heeft verlaten.
12. U realiseert permanente vervangende verblijfplaatsen voor de huismus. Deze verblijfplaatsen zijn direct na de renovatie beschikbaar. U doet dit door het vogelschroot van al de te renoveren woningen verhoogd aan te brengen op de derde panlat. Daarbij draagt u er zorg voor dat de ruimte onder de pannen ook daadwerkelijk voldoende toegankelijk is en niet wordt ingenomen door isolatiemateriaal. In het logboek geeft u aan op welke wijze aan deze vereisten voor plaatsing is voldaan.

Huiszwaluw

13. Van woningblokken waar werkzaamheden in de kwetsbare periode worden uitgevoerd, worden voor 1 april de nesten verwijderd en de plekken onaantrekkelijk gemaakt voor de huiszwaluw om te voorkomen dat ze een nieuw nest maken gedurende de werkzaamheden. Als ondanks deze voorzorgsmaatregelen wel nesten worden gebouwd en in gebruik worden genomen, worden de werkzaamheden uitgesteld tot na het broedseizoen.
14. Voor 1 april 2021 worden 36 kunstnesten voor huiszwaluw (bijvoorbeeld van Vivara of vergelijkbaar) geplaatst. De kunstnesten worden direct onder de goot opgehangen aan woningen in de omgeving van het plangebied (Georg Schenckstraat 41/43, 43/45, 53/55, 57/59, 63, Weg van Rollecate 12-18, 20-26, 28-34 en De Cartouwe 20-22 en 26-36 of andere woningen binnen 200m) aan de op het noorden of zuiden geëxponeerde voor- en achtergevels direct onder het dakoverstek. In het logboek wordt aangetekend waar en op welke wijze dit is gebeurd. Tijdelijke voorzieningen mogen worden verwijderd als de in voorschrift 15 opgenomen permanente voorzieningen zijn gerealiseerd, buiten de kwetsbare perioden (voorschrift 5) en als de tijdelijke voorzieningen op het moment van verwijderen niet worden gebruikt.
15. In de renovatie van 2022 worden op de bestaande nestplekken ook 36 kunstnesten opgehangen. In het logboek wordt aangetekend of de poeren waar de nesten eerder tegenaan werden gebouwd behouden konden blijven. De locatie van de te behouden poeren wordt vastgelegd in het ecologisch logboek.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

16. Voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden maakt u de verblijfplaatsen ongeschikt. In de periode 15 augustus – 1 november 2021 maakt u de toegangen ongeschikt. Alle potentiële verblijfplaatsen worden 3 tot 5 dagen voor de aanvang van de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken gebeurt door het afsluiten van de toegangen, gedeeltelijk met exclusion flaps of kokers. Daarbij is het noodzakelijk dat de werking regelmatig wordt gecontroleerd. Het ongeschikt maken vindt plaats onder begeleiding van een ecologische deskundige op het gebied van vleermuizen.
17. Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 °C, wind max 4 Bft en maximaal motregen). Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis meer waargenomen worden. De renovatiewerkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.

18. Voor 1 februari 2021 worden 40 tijdelijke vervangende verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis geplaatst. Deze bestaan uit vleermuiskasten type A (zie Kennisdocument Gewone dwergvleermuis). De vleermuiskasten worden in de directe omgeving van de woningen opgehangen, volgens de uitgangspunten uit de kennisdocumenten gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. In het logboek wordt aangetekend op welke wijze dit is gebeurd.
19. In de renovatie worden verspreid over de blokken op 40 plekken enkele inbouwstenen (kast met entreesteen) of op 20 plekken dubbele inbouwstenen (twee geschakelde kasten en entreesteen) geplaatst (Faunaprojecten VMPPM1e of vergelijkbaar). Mogelijk kunnen in plaats daarvan of in aanvulling daarop ook (40) verblijfplaatsen in de spouw worden gerealiseerd. Voor 1 november 2021 stuurt u ons ter goedkeuring een mitigatieplan toe, waaruit blijkt welke maatregelen definitief worden gerealiseerd.

Monitoring

20. U monitort de functionaliteit van de definitieve maatregelen voor huismus en neststenen voor gierzwaluw, kunstnesten voor huiszwaluw en vleermuiskasten en inbouwstenen (of andere voorzieningen) in 2023. U legt een verslag van deze monitoring uiterlijk 15 november 2023 ter goedkeuring aan ons voor. Wij kunnen aanvullende maatregelen opleggen, indien uit de resultaten blijkt dat de soorten geen gebruik maken van de permanente voorzieningen. Aanvullende maatregelen kunnen bestaan uit extra voorzieningen of interne of externe aanpassingen aan deze permanente voorzieningen. Dit is afhankelijk van de resultaten van de monitoring.

Overige zaken

21. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw, huismus, huiszwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.
22. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de handhaver aan hem/haar getoond.

BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	10
A1	Bevoegdheid	10
A1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	10
A2	Procedure	10
A2.1	Overeenstemming andere provincie	10
A2.2	Adviesverzoek aan gemeente	10
A2.3	Relevante overige besluiten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
A3	Toetsingskader soorten	10
A3.1	Wettelijke regels	10
A3.2	Provinciaal beleid	10
A3.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	11
B	WEERGAVE VAN DE FEITEN	12
B1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	12
B1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	12
B1.2	Doel van het project	13
B1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	13
B1.4	Periode	13
B1.5	Onderliggende documenten	13
B1.6	Aanvullende gegevens	14
C	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	14
C1	Inhoudelijke beoordeling	14
C1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	14
C1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	15
C1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	17
C1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	18
C1.5	Wettelijk belang van het project	18
C1.6	Toetsing aan overige vereisten	18
C1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	19
D	Slotconclusie	19

A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

A1 Bevoegdheid

A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van gemeente Steenwijkerland gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹⁰ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹¹ zijn voor de toetsing relevant.

A3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

⁹ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹² is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹³ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

A3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁴ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten van de gierzwaluw, huismus en huiszwaluw zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

¹² Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹³ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹⁴ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

B WEERGAVE VAN DE FEITEN

B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

B1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het project betreft de renovatie van 57 eengezinswoningen, die circa 50 jaar geleden zijn gebouwd in blokken van steeds woningen. De kavels 15081 en 15121 betreffen verschillende woonblokken in de wijk De Weijert in Vollenhove.

- Kavel 15081 De Cartouwe 13-39 (o) en 38-52 (e), 56-64 (e), en G. Schenckstraat 37-63 (o)
- Kavel 15121 De Cartouwe 41-53 (o) en 66-78 (e), 82 en 90

In figuur 1 is de ligging weergegeven.

Figuur 1. Ligging van kavel kavel 15081 (rood omkaderd) en 15121 (blauw omkaderd) in Vollenhove.

Kavel 15081 (41 woningen)

De uitvoering van de werkzaamheden is gepland voor 2022. Het oude dakbeschot en dakpannen/dakramen worden verwijderd. Vervolgens worden nieuwe geïsoleerde dakplaten met nieuwe dakpannen/dakramen geplaatst. De aanwezige goten (zinken goot met beugels) wordt vervangen. De spouw wordt na geïsoleerd. Het buitenblad wordt opnieuw opgemetseld met isolatie en nieuwe kozijnen, ramen en deuren. De kozijnen/ramen en deuren worden voorzien van HR ++ glas. Het voegwerk van de bergingen zal waar nodig worden hersteld/vervangen.

Daarnaast worden diverse binnenwerkzaamheden uitgevoerd zoals de aanleg van mechanische ventilatie, CV ketels, incidenteel keuken-, toilet- en doucherenovatie uitgevoerd. Bij een aantal woningen worden op de verdieping de zachtboard plafonds vervangen door gipsplaat.

Kavel 15121 (14 woningen)

De uitvoering van de werkzaamheden is gepland voor 2022. Onderstaande geldt voor 12 woningen excl. nr. 82 en 92. Het oude dakbeschot en dakpannen/dakramen worden verwijderd en een nieuwe geïsoleerde dakplaat met nieuwe dakpannen/dakramen worden teruggeplaatst. Het buitenblad metselwerk wordt verwijderd inclusief de aanwezige isolatie. Het buitenblad wordt opnieuw opgemetseld

met isolatie en nieuwe kozijnen, ramen en deuren. De kozijnen/ramen en deuren worden voorzien van HR ++ glas.

Alle woningen worden voorzien van mechanische ventilatie. Incidenteel worden er keuken-, toilet- en doucherenovatie uitgevoerd of een CV installatie aangelegd.

Bij de 2 woningen op nr. 82 en 92 worden de zachtboard plafonds vervangen voor gipsplaat. Hier worden ook de aanwezige goten (zinken goot met beugels) vervangen en de asbesthoudende golfplaten van de bergingen verwijderd en vervangen door nieuwe golfplaten.

De werkzaamheden starten begin 2022 en lopen door tot uiterlijk 1 maart 2023.

B1.2 Doel van het project

Met het project wil de aanvrager de levensduur van de woningen verlengen, de woningen energiezuinig maken en het leefklimaat van betreffende woningen verbeteren.

B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van de verbodsbepalingen en soorten, zoals opgenomen in tabel 1.

Tabel 1: soorten en verbodsbepalingen

Soort	verbodsbepaling nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk vernielen of beschadigen ¹⁵	voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen ^{16, 17}
gierzwaluw	X	
huismus	X	
huiszwaluw	X	
gewone dwergvleermuis		X
ruige dwergvleermuis		X

B1.4 Periode

De ontheffing is oorspronkelijk aangevraagd voor de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2021. In verband met de gewijzigde planning en monitoring is een periode noodzakelijk tot en met 31 december 2023.

B1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

¹⁵ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁶ Art. 3.5, vierde lid Wnb

¹⁷ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

- Adviesbureau Mertens, 2018. Vleermuizen en broedvogels ter plaatse van en rond te verbeteren woningen in Genemuiden, Vollenhove en Zwartsluis. Rapportnummer 2017.2508
- Bureau Schenkeveld, 2016. Broedvogels en vleermuizen renovatieprojecten 2018 Wetland.
- Bureau Schenkeveld, 2019. De Cartouwe renovatie Wetland wonen. Activiteitenplan bij de renovatie van 57 huurwoningen van de kavels 15081 en 15121 in Vollenhove, vervangen door versie van december 2020.
- Ondertekende en van datum voorziene machtiging
- Reactie Wetland Wonen op verzoek aanvulling Wet Natuurbescherming (16 mei 2019)
- AsbestInspect, 2017 en 2018. Rapportages asbestinventarisatie conform certificatieschema asbestinventarisatie en asbestverwijdering (voor adressen De Cartouwe 23, 33, 40, 66, en G. Schenckstraat 55)
- Bureau Schenkeveld, december 2020. Natuuronderzoek Vollenhove, broedvogels en vleermuizen.

B1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 27 maart 2019 ontvangen. Op 18 april 2019 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 29 mei 2019 gedeeltelijk ontvangen. In overleg met de aanvrager is besloten een nader onderzoek uit te voeren. Dit heeft geleid tot een gewijzigde aanvraag die op 21 december 2020 is ontvangen.¹⁸

C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis bij onze toetsing.

C1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport 'De Cartouwe renovatie Wetland wonen. Activiteitenplan bij de renovatie van 57 huurwoningen van de kavels 15081 en 15121 in Vollenhove'¹⁹ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Quickscan met veldbezoek uitgevoerd in 2016;
- Nader onderzoek naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen, uitgevoerd in 2017;
- Nader onderzoek naar gierzwaluw, huiszwaluw en vleermuizen, uitgevoerd in 2019-2020.

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de protocollen zoals deze zijn opgenomen in de kennisdocumenten en het Vleermuisprotocol 2017. Wij zijn van oordeel dat het onderzoek na de aanvulling van 2020 zodanig is uitgevoerd dat dit voldoende heeft kunnen vaststellen of verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Tijdens onderzoek naar gierzwaluw in 2017 en 2020 zijn in totaal 10 nestplaatsen aangetroffen. De nestplaatsen bevinden zich steeds in de ruimte tussen de bovenkant van de poer tussen twee woningen en de goot.

Tijdens het onderzoek van 2017 zijn 17 nesten van huismus aangetroffen. Hoewel er in 2020 geen gericht onderzoek naar is uitgevoerd zijn nog 2 additionele nesten aangetroffen. De nesten van huismus bevinden zich onder de eerste pannenrij van de woningen.

Daarnaast zijn in het onderzoek 18 nesten van de huiszwaluw gevonden. Deze hebben hun nest steeds in de hoek van de poer en de gevel zelf net onder de goot.

¹⁸ EDO-kenmerken 2019/0171459, 2021/0001607

¹⁹ Hoofdstuk 3 pagina 7 en 8

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn 3 zomerverblijven en 6 paarverblijven van gewone dwergvleermuizen aangetroffen en is 1 paarverblijf van ruige dwergvleermuis aangetroffen. De verblijven bevinden zich onder de goot of onder de kantpannen.

C1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan de volgende verblijfplaatsen verloren:

- 10 nestplaatsen van de gierzwaluw
- 19 nestplaatsen van de huismus
- 18 nestplaatsen van de huiszwaluw
- 3 zomerverblijven, 6 paarverblijven gewone dwergvleermuis
- 1 paarverblijf ruige dwergvleermuis

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag²⁰, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in de kennisdocumenten van de soorten gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, of worden door ons als afdoende beoordeeld (huiszwaluw). Met deze maatregelen worden negatieve effecten op deze soorten zoveel mogelijk geminimaliseerd. In de voorschriften (bijlage 1) zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

Gierzwaluw

- Ongeschikt maken en/of werken buiten kwetsbare broedperiode. Het broedseizoen van gierzwaluw loopt ongeveer van 15 april tot 15 augustus. Dit werken buiten de broedperiode van gierzwaluw geldt voor de blokken waar gierzwaluw is aangetroffen (Georg Schenckstraat 37-49 en 51-63).
- Voor 15 april 2022 worden alle potentiële nestplekken van de woningen die nog gerenoveerd moeten worden dichtgemaakt door de ruimte op alle poeren af te sluiten.
- Als vervangende tijdelijke verblijfplaatsen worden vijfvoudige voor gierzwaluw geschikte nestkasten opgehangen (Faunaprojecten, type GZT2 of vergelijkbaar). De nestkasten worden direct onder de goot opgehangen. De nestkasten worden voor 15 april 2021 geplaatst. Vier nestkasten met elk 5 plekken worden opgehangen terzijde van de poer aan de achtergevel van Georg Schenckstraat 41/43, 43/45, 53/55, 57/59 en 1 aan de kopgevel van Georg Schenckstraat 63. Verder worden 5 opgehangen aan de voor- en achtergevels van de woningen aan de Weg van Rollecate 12-18, 20-26, 28-34 en De Cartouwe 20-22 en 26-36.
- In de renovatie worden aan weerszijden van de oude nestplekken per nestplek 5 neststenen geplaatst (in totaal 50 neststenen). Het type daarvan wordt afhankelijk van de technische constructie nog nader bepaald, maar zal voldoen aan de uitgangspunten van het kennisdocument gierzwaluw. De neststenen worden geplaatst terzijde van de poer vlak onder de goot van de voorgevel van woningen aan de Cartouwe 13/15, 15/17, 27/29, 44/46, 58/60 en de achtergevel van Georg Schenckstraat 41/43, 43/45, 53/55, 57/59 en de kopgevel van Georg Schenckstraat 63.

De populatietrend van de gierzwaluw is recent als 'zeer ongunstig' beoordeeld, de verspreiding als stabiel²¹. Door renovatiewerkzaamheden is er weliswaar sprake van een tijdelijke beperkte beschikbaarheid van de huidige verblijfplaatsen, maar dit heeft geen effect op de functionaliteit van de leefomgeving omdat de werkzaamheden steeds worden uitgevoerd buiten de aanwezigheid van de gierzwaluw, zodat de verblijfplaatsen weer hersteld zijn als deze terugkeert. Door de genomen maatregelen komt de functionaliteit van de leefomgeving van de gierzwaluw niet in het geding. Afbreuk van de gunstige instandhouding is niet aan de orde omdat te allen tijde ruim voldoende verblijfplaatsen en leefgebied aanwezig is.

Huisemus

- Bij de uitvoering van de werkzaamheden of het vooraf ongeschikt maken wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de huismus. De voortplantingsperiode van de huismus loopt van maart tot en met augustus. Aaneengesloten vorstperioden van minimaal drie dagen (met overdag

²⁰ Hoofdstuk 7, pagina 14 tot en met 16

²¹ Wageningen UR. Vogel en Habitatrichtlijnrapportage 2019.

temperaturen lager dan 0 graden Celsius) in de periode december tot en met februari vormen ook kwetsbare perioden.

- Als er tijdens de kwetsbare perioden moet worden gewerkt, wordt voor 1 maart 2022 de onderste pannenrij ontoegankelijk gemaakt met vogelkammen van Ubbink of op een andere geschikte wijze.
- Als vervangende tijdelijke verblijfplaatsen worden er nestkasten met in totaal 57 nestplekken opgehangen (voor 1 december 2021). De nestkasten worden opgehangen binnen 200 m van de huidige nestplaatsen, op tenminste 3 m hoogte. De nestkasten hebben een binnenruimte van tenminste 15x15x19 cm³ (lxbxh). De kopgevels van de volgende adressen komen in aanmerking voor de plaatsing van nestkasten: Weg van Rollecate 12, 18, 20, 26, 28, 34, Het Vosken 1, 7, De Cartouwe 26, 36, Georg Schenckstraat 25, 35, 't Engelse Bos 1, 9, 11, 17, 19, 23.
- Als permanente vervangende verblijven wordt in de renovatie op de daken van alle woningen over de volle breedte en zowel aan de voor- als achterzijde verhoogd vogelschroot toegepast vanaf de derde pannenrij. De onderste twee pannenrijen blijven zo toegankelijk om te broeden.
- Het project heeft alleen betrekking op het onderhoud van de woningen. Bomen, (wintergroene) struiken, hagen worden gespaard.

De landelijke populatie van de huismus is in 2020 op 600.000-1.000.000 broedparen geschat. De staat van instandhouding van de huismus is matig ongunstig (Sovon). Doordat tijdens en na de ingreep alternatieve nestlocaties beschikbaar zijn, zal de lokale staat van instandhouding naar verwachting niet worden beïnvloed.

Huiszwaluw

- In de aanvraag is niet benoemd dat buiten de kwetsbare periode wordt gewerkt. Wij nemen hiervoor wel een voorschrift op. De nesten aan de huizen die in het broedseizoen worden aangepakt worden voor 1 april verwijderd. De plekken worden ook onaantrekkelijk gemaakt.
- Als mitigatie voor de te verwijderen nesten worden aan huizen in de omgeving aan de op het noorden of zuiden geëxponeerde voor- en achtergevels voor 1 april 2021 36 kunstnesten opgehangen direct onder het dakoverstek. Daarnaast worden in de renovatie van 2022 op de bestaande nestplekken ook 36 kunstnesten opgehangen. Het is op dit moment onduidelijk of de poeren en daarmee de hoeken waarin de huiszwaluwen hun nest maken behouden blijven. De adressen zijn identiek aan gierzwaluw.

Volgens Sovon is de staat van instandhouding van de huiszwaluw matig ongunstig. De populatiestand is nog gunstig, maar verspreiding en leefgebied staat onder druk. Hierdoor is de huiszwaluw ook als gevoelig opgenomen op de rode lijst. Doordat tijdens en na de ingreep alternatieve nestlocaties beschikbaar zijn, zal de lokale staat van instandhouding naar verwachting niet worden beïnvloed. Hoewel kunstnesten worden aangeboden, geniet het handhaven van de bestaande situaties met poeren waar de nesten van de huiszwaluwen tegenaan worden geplakt de voorkeur. We nemen in een voorschrift op dat het al dan niet handhaven van de poeren aan ons gerapporteerd moet worden.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

- Bij de uitvoering van de werkzaamheden of het vooraf ongeschikt maken wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. De kwetsbare voortplantingsperiode loopt globaal van half mei tot en met augustus. De kwetsbare winterperiode loopt van november tot en met maart.
- Voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden maakt u de verblijfplaatsen ongeschikt. Hiervoor wordt in de periode mei-juli 2021 de invliegopening nader bepaald. In de periode 15 augustus – 1 november 2021 maakt u de ruimten ongeschikt. U geeft aan dit te doen door een combinatie van het open zetten voor licht en andere weersinvloeden, of door gebruik te maken van exclusion flaps.
Opmerking: bij renovatiewerkzaamheden is het creëren van tocht onvoldoende te realiseren omdat er geen gaten in muren kunnen worden gemaakt. In het voorschrift nemen wij alleen het afsluiten van openingen in combinatie met exclusion flaps op.
- Als tijdelijke vervangende verblijfplaatsen worden voor 1 februari 2021 worden 40 vleermuiskasten type A (zie Kennisdocument Gewone dwergvleermuis) in de directe omgeving van de woningen (r < 200 m) opgehangen en wel op tenminste 4 m hoogte. (Adressen zie huismus).

- In de renovatie worden verspreid over de blokken op 40 plekken enkele (kast met entreesteen) of op 20 plekken dubbele inbouwstenen (twee geschakelde kasten en entreesteen) geplaatst (Faunaprojecten VMPM1e of vergelijkbaar). Als het buitenblad van de woningen wordt vervangen, biedt dat ook mogelijkheden om meer integraal verblijfplaatsen te maken. Omdat dit op het moment niet duidelijk is, wilt u beide mogelijkheden als optie aanhouden. Wij vragen in een voorschrift om voorafgaand aan de werkzaamheden aan te geven op welke wijze de mitigatie definitief wordt gerealiseerd.

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland en wordt in het gehele land aangetroffen. De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is recent als 'onbekend' beoordeeld²². Dat de staat van instandhouding als onbekend wordt beoordeeld heeft waarschijnlijk te maken met de druk waaronder verblijfplaatsen staan. Door de genomen maatregelen komt de functionaliteit van de leefomgeving van gewone dwergvleermuis niet in het geding, voor alle functies worden geschikte alternatieven aangeboden. Afbreuk aan de gunstige instandhouding is niet aan de orde omdat door de genomen maatregelen te allen tijde ruim voldoende verblijfplaatsen aanwezig zijn.

De landelijke staat van instandhouding van ruige dwergvleermuis is recent beoordeeld als 'matig ongunstig'²³. Ruige dwergvleermuis is een wijdverspreide en een algemene vleermuissoort in Nederland. De aantallen in het najaar worden geschat op 50.000 tot 100.000 dieren. Dat de staat van instandhouding als onbekend wordt beoordeeld heeft waarschijnlijk te maken met de druk waaronder verblijfplaatsen staan. Door de genomen maatregelen komt de functionaliteit van de leefomgeving van de ruige dwergvleermuis niet in het geding. Afbreuk aan de gunstige instandhouding is niet aan de orde omdat te allen tijde ruim voldoende verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Monitoring

- U geeft aan dat de functionaliteit van de maatregelen voor huismus en neststenen voor gierzwaluw, kunstnesten voor huiszwaluw en vleermuiskasten en inbouwstenen (of andere voorzieningen) voor vleermuizen in 2023 zal worden gemonitord (na uitvoering van de werkzaamheden). Wij denken dat de monitoring niet strikt noodzakelijk is, maar dat het zinvol is dat deze monitoring nog uitgevoerd kan worden binnen de looptijd van de ontheffing, zodat eventueel bijsturen mogelijk is. De looptijd van de ontheffing verlengen we daarom tot en met 31 december 2023. We vragen een verslag van deze monitoring uiterlijk 15 november 2023 ter goedkeuring toe te zenden.

C1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de renovatie van de 57 woningen aan De Cartouwe en G. Schenckstraat te Vollenhove leiden tot het vernietigen van nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van gierzwaluw, huismus, huiszwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 lid en artikel 3.5 lid 4 uit de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

Daarnaast hebt u ontheffing aangevraagd van het verbod in artikel 3.5 lid 2 om de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren. Wij zijn van oordeel dat een ontheffing van dit verbod voor de door u voorgenomen werkzaamheden niet noodzakelijk is. Door de door u genomen maatregelen wordt voorkomen dat een overtreding van dit verbod optreedt.

²² Wageningen UR. Vogel en Habitatrichtlijnrapportage 2019.

²³ Wageningen UR. Vogel en Habitatrichtlijnrapportage 2019.

C1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat afdoende is overwogen of er een andere bevredigende oplossing bestaat. Het project is locatie gebonden en kan niet op een andere locatie worden uitgevoerd. De woningen zijn in een zodanige staat dat renovatie noodzakelijk is. Het niet uitvoeren van het project zal uiteindelijk tot het verkrotten van de woningen en een noodzakelijke sloop leiden.

De werkzaamheden, de vervanging van de dakpannen en het dakbeschot in het bijzonder, zijn nu nodig. Veel pannen zijn in slecht staat of reeds kapot. Het dakbeschot is hierdoor plaatselijk licht beschadigd. Verder uitstel doet nog meer van die plekken ontstaan en verhoogt de kosten. De pannen zijn echt versleten. En ook de latten en tengels zijn plaatselijk slecht (krom en rot). Door de vochtigheid wordt het gezondheidsprobleem steeds nijpender. Ook is er sprake van een overmatig energiegebruik door tocht, vocht en slechte isolatie.

Bij de planning van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden.

C1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid en in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

(Volksgezondheid en openbare veiligheid) De algehele staat van de daken is matig tot slecht. Op meerdere plekken is geconstateerd dat dakvlakken verrot zijn en schimmel vertonen. Dit heeft een negatieve invloed op het binnenklimaat en vormt daarmee een gezondheidsrisico. Tevens zijn de dakpannen in slechte staat. Deze beginnen te schilferen met als gevolg lekkages.

Het asbesthoudend dakbeschot van de woningen van kavel 15081 wordt vervangen. Deze platen zijn licht beschadigd door de lekkages en de weerinvloeden. Deze vormen daarmee een gezondheidsrisico. Niet alleen de asbesthoudende dakplaten, maar ook de asbesthoudende ontluchtingskanalen van de kelder en de asbesthoudende golfplaten van de bergingen worden gesaneerd. Ook dit vermindert het gezondheidsrisico van de bewoners.

(milieu wezenlijk gunstige effecten) Het aanbrengen van de isolerende dakplaten zal een positieve invloed hebben op het klimaat binnen in de woning. Omdat er een isolatieplaat met een hoge Rc waarde wordt toegepast zal dit voor een aanzienlijke vermindering van het energiegebruik zorgen. Isoleren is ventileren. In alle woningen wordt mechanische ventilatie aangebracht. Ook dit is bevorderlijk voor het binnenklimaat. Door het uitvoeren van de werkzaamheden zal de CO₂-reductie van deze woningen aanzienlijk zijn.

De ingreep zorgt ten opzichte van sloop en nieuwbouw voor betaalbare huurwoningen. De totale woonlasten (huur en energiekosten) zullen verminderen.

C1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²⁴ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

²⁴ Art. 1.10, derde lid Wnb

C1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁵. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D Slotconclusie

De ontheffing van de verbodsbepalingen om nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw, de huismus en de huiszwaluw opzettelijk te vernielen of te beschadigen of weg te nemen²⁶ en om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen²⁷ kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

²⁵ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

²⁶ Art. 3.1, tweede lid Wnb

²⁷ Art. 3.5, vierde lid Wnb